

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลนครรังสิต

GUIDELINES FOR LEADERSHIP DEVELOPMENT TO PROMOTE OPERATIONS
TO ACHIEVE THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE OF RANGSIT CITY
MUNICIPALITY

ปภัสรินทร์ นันทสุรเสฏฐ์¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเพ็ง จันทร์งาม²
Papassarin Nantasurasate¹ Assistant Professor Dr.Boonpeng. Junngam²
¹นักศึกษาคณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
²อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
*Corresponding author E-mail: 63008313010@siamtechno.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 9 สิงหาคม 2565

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 21 กันยายน 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 15 ตุลาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต 3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ พนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 719 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ ได้จำนวน 257 คน และทำการสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติเชิงวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษา พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความน่าเชื่อถือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ หลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ หลักความผิชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักนิติธรรม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ $r = .111$ และด้านความน่าเชื่อถือ $r = .093$ เป็นเพราะว่า พนักงานเทศบาลนครรังสิตให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารบริหารงานมีความโปร่งใส คุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ หลักธรรมาภิบาล เทศบาลนครรังสิต

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the leadership of administrators of Rangsit City Municipality, Thanyaburi District, Pathum Thani Province, 2) to study the administration according to the principles of good governance of Rangsit City Municipality, 3. to study the relationship between leadership of Rangsit City Municipality. Executives and administration according to the principles of good governance of Rangsit City Municipality This study was a quantitative research. The population was 719 employees of Rangsit City Municipality, Thanyaburi District, Pathum Thani Province. The sample group was employees of Rangsit City Municipality, Thanyaburi District, Pathum Thani Province. By calculating according to the formula of Taro Yamane, there were 257 people and randomly selected the sample group. to collect information by specific random method The statistics used to analyze the data were frequency distribution, percentage, standard deviation. For analytical statistics, the Pearson correlation coefficient

The results of the study showed that 1) Leadership of the administrators of Rangsit City Municipality, Thanyaburi District, Pathum Thani Province Overall and each aspect was at a high level, including credibility. have the highest average and skills 2) Administration according to good governance principles of Rangsit City Municipality, Thanyaburi District, Pathum Thani Province. The overall picture is at a high level, including the value principle. has the highest mean, followed by the responsibility principle principles of participation principles of transparency and moral principles, while the aspect with the lowest average was the rule of law. Overall, there was a high level of correlation, namely knowledge, ability, $r = .111$, and credibility, $r = .093$, because Rangsit Municipality employees focused on administration according to good governance principles. Executive management is transparent. Morality and responsibility

Keywords: leadership, good governance, Rangsit City Municipality

บทนำ

การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศ โดยมุ่งเสริมสร้างความเป็นธรรมในสังคมอย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับหลายๆด้าน รวมทั้งด้านการเสริมสร้าง และพัฒนาวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทย โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ ปลุกฝัง จิตสำนึก ค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่เยาวชน และประชาชนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง จริงจัง พร้อมทั้งพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำประชาธิปไตยที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2560, น. 15)

การเป็นผู้นำให้ประสบความสำเร็จโดยเป็นยอดของผู้หน้านั้นจะต้องใช้คุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล ประกอบกับความรู้ความสามารถ เพราะการมีคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลจะหล่อ

หลอมบุคคลให้เป็นผู้มีสุขภาพกายใจและสติปัญญาที่ดี มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่ดีที่กว้างไกล สามารถปกครองบริหารจัดการองค์การให้ถึงความสำเร็จ บรรลุผลดี มีประสิทธิภาพสูง (พระราชญาณวิสิฐ, 2550) การศึกษาถึงคุณลักษณะภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจและนำไปสู่แนวทางในการพัฒนา แก้ไขปัญหาดังกล่าว (ประเวศ วัชสี, 2560)

เทศบาล ซึ่งเป็นทั้งกลไกเครื่องมือ กระบวนการและเป้าหมายของธรรมาภิบาลในการพัฒนาชนบท หลักการดังกล่าวข้างต้น ทำให้เทศบาล ซึ่งเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน ต้องมีการดำเนินงานเพื่อตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชน โดยคำนึงถึงการพัฒนาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุด ผู้นำที่มีคุณลักษณะภาวะผู้นำที่ดีก็เป็นสิ่งจำเป็นเป็นอันมากในการที่จะกระทำจุดเป้าหมายของรัฐให้บรรลุเป้าประสงค์ได้ดีที่สุด มีการสร้างระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล ให้เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็คือบริหารกิจการสาธารณะที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนผู้รับบริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะยังคงให้มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเป็นหลักปฏิบัติ ซึ่งส่งผลต่อการสร้างภาพลักษณ์อันดีงามขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเอง จนทำให้ประชาชนมีความยอมรับนับถือ และสามารถเชื่อมั่นได้ว่า ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่บริหารท้องถิ่น มีความตั้งใจเข้ามาบริหารงานเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ใช่เข้ามาเพื่อตักตวงผลประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง เช่น มีหลักความโปร่งใสและหลักการมีส่วนร่วม เป็นต้น นอกจากนี้ยังองค์ประกอบอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือระบบการควบคุมภายในที่ดี มีการวางระบบไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องพิจารณาดำเนินการเสริมสร้างระบบที่ดี สร้างสภาพแวดล้อมภายในที่ดี และพัฒนาบุคลากรให้มีคุณธรรม จริยธรรมอย่างแท้จริง เสริมสร้างและพัฒนาทักษะอย่างเพียงพอในการปฏิบัติงานให้แก่พนักงาน เช่น การสนับสนุนในการฝึกอบรมให้มีความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในงานที่จะต้องปฏิบัติอย่างถูกต้อง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรใช้แบบผสมผสาน คือ เน้นทั้งการบริหารที่มีความโปร่งใส การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชนผู้รับบริการมากที่สุด เช่น มีการตรากฎระเบียบที่มีความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของชุมชน การปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความโปร่งใสให้ประชาชนตรวจสอบได้ การให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ตระหนักในหน้าที่ ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน รวมทั้งใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด (เฉลิมชัย หาญกล้า, 2562)

เทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ให้ความสำคัญของการยอมรับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานเพื่อนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพเพราะหลักธรรมาภิบาล เป็นการกำกับ ดูแล ตรวจสอบ ควบคุม การบริหารงานโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาคประชาชน เข้ามาตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงาน แต่ในขณะเดียวกันอดีตที่ผ่านมา ยังมีปัญหาด้านบุคลากรอยู่บ้างเกี่ยวกับเรื่อง การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อาทิ เช่น ปัญหาขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอต่อหน่วยงาน และปัญหาที่มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณต่อการบริหารงานในการจัดการซื้อจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในหน่วยงาน ซึ่งก่อให้เกิดความกระตือรือร้น ตระหนักถึงหน้าที่ของการทำงานมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนคร

รังสิต เพื่อนำผลจากการวิจัยมาพัฒนาภาวะผู้นำให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

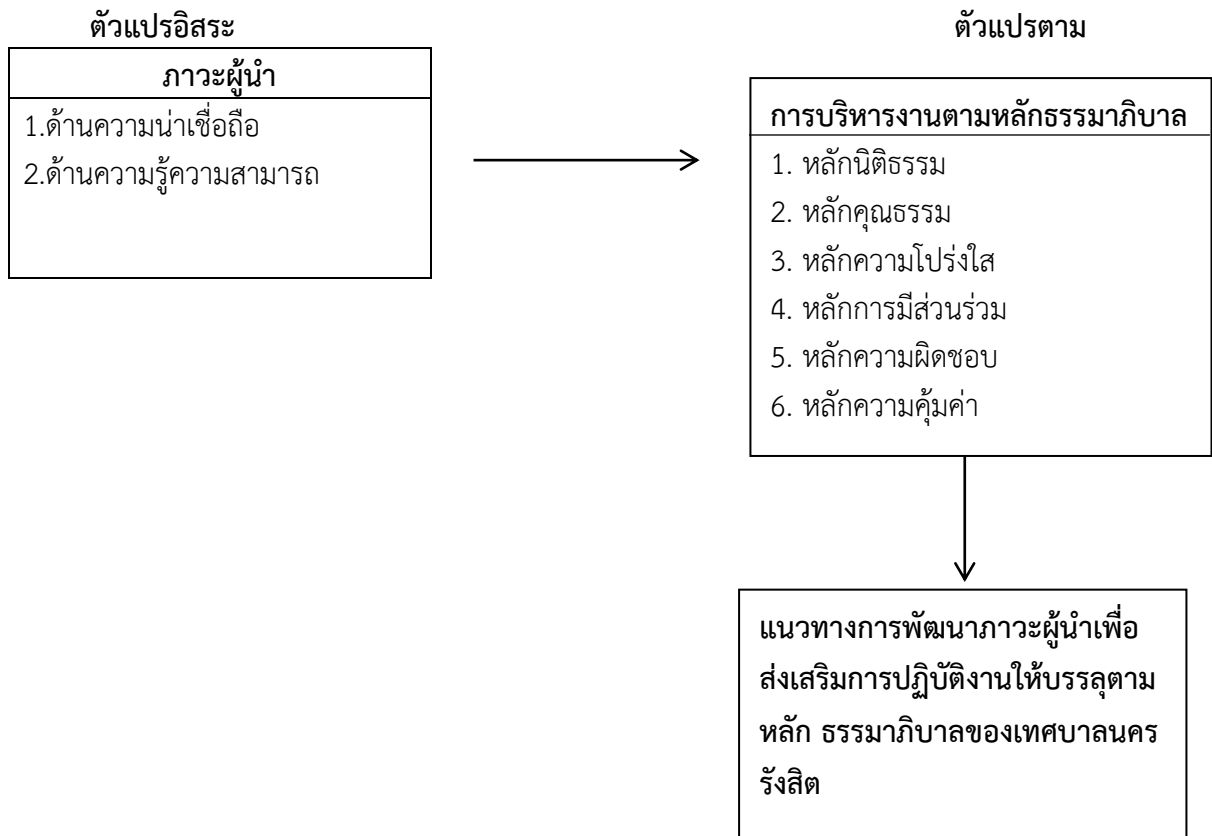
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต

สมมติฐานการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิตอยู่ในระดับสูง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักทฤษฎีของ Ulrich (2004, p. 215) ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้ คือ 1. ด้านความน่าเชื่อถือ และ 2. ด้านความรู้ความสามารถ ส่วนการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดของ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2556, น. 1-2) นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความผิชอบ และ 6. หลักความคุ้มค่า ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์กำหนด กรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิตผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้ คือ 1. ด้านความน่าเชื่อถือ และ 2. ด้านความรู้ความสามารถ ส่วนการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความผิตชอบ และ 6. หลักความคุ้มค่า

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 719 คน ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป ของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี (ที่มา : ข้อมูลบุคลากร เทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี, 2564 : ออนไลน์)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 257 คน จากขนาดกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความ

เชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่ม และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นและสุ่มอย่างง่าย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (likert)
3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 20 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 30 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับนิยามศัพท์ปฏิบัติการ (IOC : Index of Item objective Congruence) เกณฑ์ที่กำหนดคือ 0.06 ขึ้นไป ได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา ตั้งแต่ 0.80-1.00
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทำการทดลองใช้กับพนักงานเทศบาลบางพูน จังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ได้จัดอยู่ในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 คน แล้วนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89
7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม เรียนนายกเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
2. ขอความร่วมมือจากผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี พนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยใช้พนักงานที่อยู่ในเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 257 คน
3. ผู้ศึกษาไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อมิให้เกิดความคลาดเคลื่อนตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งแบบสอบถามต้องกลับมาครบถ้วนทุกฉบับ
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ด้วยวิธีการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารของเทศบาลนครรังสิต เป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean หรือ \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) แล้วนำไปเทียบกับคะแนนของเบสต์ (Best, 1970, p.182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 -5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 -4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 -3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 -2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม โดยใช้ค่าเฉลี่ย (mean หรือ \bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D.) แล้วนำไปเทียบกับคะแนนของเบสต์ (Best, 1970, p.182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 -5.00 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 -4.50 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 -3.50 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 -2.50 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.50 หมายถึง มีการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.91 - 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.71 - 0.90 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.31 - 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.01 - 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี จำแนกในแต่ละด้าน 2 ด้าน คือ 1. ด้านความน่าเชื่อถือ 2. ด้านความรู้ความสามารถ โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านความน่าเชื่อถือ	4.08	.522	มาก	1
2. ด้านความรู้ความสามารถ	3.89	.621	มาก	2
รวม	3.99	.513	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$; S.D.=.513) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความน่าเชื่อถือ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.82$; S.D.= .845) และด้านความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.89$; S.D.= .621)

ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม จำแนกในแต่ละด้าน 6 ด้าน คือ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความผิตชอบ และ 6.หลักความคุ้มค่า โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวม

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. หลักนิติธรรม	3.91	.620	มาก	6
2. หลักคุณธรรม	4.06	.703	มาก	5
3. หลักความโปร่งใส	4.22	.534	มาก	4
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.23	.654	มาก	3
5. หลักความผิตชอบ	4.31	.466	มาก	2
6.หลักความคุ้มค่า	4.32	.588	มาก	1
รวม	4.17	.329	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$; S.D.= .329) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.32$; S.D.= .588) รองลงมา คือ หลักความผิตชอบ ($\bar{X} = 4.31$; S.D.= .466) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.23$; S.D.= .654) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.22$; S.D.= .534) หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.06$; S.D.= .703) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.91$; S.D.= .620)

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต

นโยบายเมืองนำอยู่ การมีส่วนร่วม ของประชาชน	หลักนิติ ธรรม Y_1	หลัก คุณธรรม Y_2	หลัก ความ โปร่งใส Y_3	หลักการ มีส่วนร่วม Y_4	หลัก ความ ซื่อ ตรง Y_5	หลัก ความ คุ้มค่า Y_6	หลักธรร มาภิบาล ΣY
ด้านความน่าเชื่อถือ X_1	.301**	-.139*	.099	.000	.146*	.136*	.093
ด้านความรู้ความสามารถ X_2	.495**	.069	.093	.026	.014	.058	.111

* $p < .05$

** $p < .01$

จากตาราง 3 พบว่า จากการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง คือ ด้านความรู้ความสามารถ $r = .495^{**}$ เพราะว่า พนักงานเทศบาลนครรังสิตได้เห็นความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยเฉพาะหลักนิติธรรม รองลงมา คือ ด้านความน่าเชื่อถือ ในระดับต่ำ $r = .301^{**}$

อภิปรายผล

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต ผู้ศึกษาอภิปรายดังนี้

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการบริหารจัดการ ตามภารกิจที่ได้รับ ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการทำงานเสมอ ความประนีประนอมในการปกครองดูแลความสงบสุขในองค์กรและในชุมชน และมีคุณธรรมและจริยธรรม สามารถปกครองและนำพาชุมชนไปสู่ความเจริญและมีความสุขในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภชัย เอาะน้อย (2563) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีภาวะความเป็นผู้นำที่แสดงออกมากที่สุดในแต่ละด้าน คือ มักจะใช้ความรู้หรือปรึกษาผู้รู้ในการทำงาน มีการนำความรู้และแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับใช้ในองค์กรอยู่เสมอ การ

ปฏิบัติงานมักไม่ประสบปัญหาและเสร็จทันตามเวลาที่กำหนดเสมอ มีการประกาศและประชาสัมพันธ์การจัดซื้อจัดจ้างงานโครงการต่าง ๆ ตามที่ระเบียบปฏิบัติได้กำหนดไว้เป็นประจำ ปฏิบัติงานและวางตัวเหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่ ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีความเชื่อมั่นและศรัทธา มักจะจัดประชุมหรือพบปะพูดคุยเพื่อสอบถามและรับทราบปัญหาหรืออุปสรรคของงาน กับผู้ร่วมงาน กล่าวตัดสินใจในการบริหารงานเสมอ โดยการตัดสินใจแก้ไขปัญหิต่าง ๆ นั้นมักไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองเพียงคนเดียว จะรับฟังเหตุผลและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมก่อนตัดสินใจทุกครั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาวดี ติมิ นตระ (2562) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับภาวะผู้นำด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกระบวนการวางแผน ด้านการรับรู้ข่าวสารในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น ความสามารถในการมุ่งใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ การประสานงาน ความสามารถในการแก้ไขปัญหา การมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ในระดับมากทั้งหมด โดยตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรองประธานสภาองค์การบริหารส่วน ตำบล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลมีระดับภาวะผู้นำด้านความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และกระบวนการวางแผนมากกว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล

2. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่มาทำงานหรือเข้าร่วมประชุมตรงตามเวลา การให้คำอธิบายให้เหตุผลที่เหมาะสมแก่ผู้มาขอรับบริการ กรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติหรืออนุญาตตามคำขอได้ มีการทำงานโดยเน้นความเสมอภาคเท่าเทียม และใช้มาตรฐานเดียวกันโดยไม่คำนึงถึงเครือญาติ พวกพ้อง และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบด้วยผู้บริหาร บุคลากรและผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แพง แก้วอุ่น (2563) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยมีค่าเฉลี่ยเรียงจากสูงไปหาลด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอนุสรณ์ พานแก้ว (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนราภิรมย์อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของพนธ์สมิทธิ์ กลางนภา (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต โดยรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูง ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ $r = .111$ และด้านความน่าเชื่อถือ $r = .093$ เป็นเพราะว่า พนักงานเทศบาลนครรังสิตให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารบริหารงานมีความโปร่งใส คุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชชานนท์ เทียมพันธ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำกับการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย

จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับความคาดหวังต่อภาวะผู้นำของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยด้านกายภาพเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านสังคม ด้านความรู้ความสามารถ และด้านบุคลิกภาพ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2. ระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านการร่วมลงทุนและปฏิบัติ และด้านการร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาการพัฒนาชุมชน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมทำแผนดำเนินงานกิจกรรม 3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประทาย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ตัวแปรความคาดหวังต่อภาวะผู้นำทุกตัวได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านสังคม ด้านกายภาพ การมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความคาดหวังต่อภาวะผู้นำด้านสังคมมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนสูงที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ในการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครรังสิต ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1.1 ด้านความน่าเชื่อถือ ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารของท่านเป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น ผู้บริหารควรควบคุมอารมณ์ของตนเองเมื่ออยู่ในสถานการณ์ต่างๆ และควรมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์

1.2 ด้านความรู้ความสามารถ ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีความเฉลียวฉลาดไหวพริบดี คิดอย่างเป็นระบบ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีไหวพริบ คิดอย่างเป็นระบบเมื่อเกิดปัญหาภายในองค์กรหรือชุมชนสามารถที่แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 หลักนิติธรรม ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่ให้ความเสมอภาคในการทำงานเช่น ใครมาก่อนได้ก่อน การให้บริการตามคิว เป็นต้น ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความเสมอภาคกันในองค์กรโดยไม่แบ่งแยก ให้ความยุติธรรมเท่ากัน ควรมีความชัดเจนในการอธิบาย ชี้แจง และแนะนำขั้นตอนในการทำงานด้วยสื่อต่าง ๆ

1.4 หลักคุณธรรม ในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติงานตามระเบียบ ตามหลักวิชาและจรรยาบรรณ ไม่หวั่นเกรงต่อการข่มขู่หรืออิทธิพลใด ๆ ดังนั้น ผู้บริหารควรวางตัวให้เหมาะสมและยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ในการบริหารงาน โดยไม่หวั่นเกรงต่ออิทธิพลใดๆ และควรกล้าที่จะคัดค้านตามกระบวนการเมื่อผู้บังคับบัญชาสั่งให้ทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

1.5 หลักความโปร่งใส รายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการเก็บหลักฐานในการปฏิบัติงานทุกอย่างไว้หรือทำเป็นบันทึกเพื่ออำนวยความสะดวก ดังนั้น ผู้บริหารควรมีการจัดเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อยสามารถค้นหาได้ง่ายและโปร่งใสตรวจสอบได้เพื่อให้การ

บริหารมีประสิทธิภาพ และสามารถแจ้งลำดับขั้นตอนการปฏิบัติงานและระยะเวลาให้ผู้ติดต่อได้ทราบ เพื่อสามารถติดตามการดำเนินงานได้

1.6 หลักการมีส่วนร่วม รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่ให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับวางแผนและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ ดังนั้น ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้พนักงานได้มีโอกาสตัดสินใจในการวางแผนและแสดงความคิดเห็น ควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการทำงาน

1.7 หลักความรับผิดชอบ รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติงานให้แล้วเสร็จได้ตามกำหนดและได้ผลงานตามเป้าหมาย ดังนั้น ผู้บริหารและพนักงานเทศบาลทุกคนควรรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดตรงตามเป้าหมายที่วางไว้ และควรตระหนักในความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนและหน้าที่ต่อสังคม และพร้อมรับการตรวจสอบ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลนครรังสิต อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงแผนการดำเนินงานภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาถึงภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารองค์กรสามารถผลวิจัยไปปรับพฤติกรรมการบริหารของตนเองให้มีความเป็นผู้นำ และมีทักษะการบริหารที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- เฉลิมชัย หาญกล้า. (2562). *การบริหารการศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2560). *ธรรมาภิบาลในองค์กรอิสระ. เอกสารประกอบการบรรยาย 8 มิถุนายน*. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.
- ประเวศ วะสี. (2560). *ภาวะผู้นำ: พยาธิสภาพในสังคมไทยและวิถีแก้ไข*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิมพ์ไทย.
- พนธ์สมิทธิ์ กลางนภา. (2562). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครอุดรธานี อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี*. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- แพง แก้วอ่อน. (2563). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย อำเภอเมืองจังหวัดหนองคาย*. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- สุภาวดี ติมินตระ. (2562). *ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรมการองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สุภชัย เหาะน้อย. (2563). *ภาวะผู้นำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น*. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อนุสรณ์ พานแก้ว. (2562). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนราภิรมย์อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.